

CONSILIUL ARHITECTILOR DIN EUROPA

ACCESUL IN PROFESIE

Linii generale referitoare la sistemele de formare profesionala continua (FPC)
Document redactat de cea de-a Doua Adunare Generala din anul 2006

Versiune finala

Introducere

Formarea Profesionala Continua (FPC) pentru arhitecti este, la nivel european, de interes profesional si public. Necesitatea acesteia a fost subliniata in directive ale UE, iar relevanta ei a devenit mult mai mare in UE largita. Intrucat diversitatea pregatirii si a practicii a sporit, FPC a devenit o obligatie necesara pentru arhitectii practicanti si pentru organizatiile care-i reprezinta.

CAE considera ca dezvoltarea FPC este o problema de mare importanta (a se vedea Anexa). CAE intentioneaza sa promoveze, la nivel european, cele mai eficiente abordari ale acestui subiect si reaminteste ca acesta este un obiectiv al Cartei CAE referitoare la FPC, constand in introducerea unui Sistem de FPC de catre toate Organizatiile Membre, pana in anul 2010. Aceasta ar permite tuturor arhitectilor sa urmeze un curs anual si sistematic de FPC.

FPC pentru arhitecti ar putea fi definita ca o activitate structurata si organizata, desfasurata de arhitecti in contextul unui program si al unui cadru adecvat concepute. Participarea la FPC are ca scop sa ofere arhitectilor un mijloc de a-si pastra si imbunatati propria cultura, practica si competenta si de a-si actualiza cunostintele despre arte, stiinta si tehnologie, care inregistreaza o evolutie permanenta, cu o atentie corespunzatoare acordata reglementarilor estetice, sociale si legale legate de activitatile lor.

FPC trebuie considerata a treia parte a unui program educational complet in arhitectura. Este completarea perioadei educationale initiale, in timpul careia sunt insusite principiile de baza ale culturii arhitecturale si abordarile procesului de proiectare, precum si a celui de-al doilea nivel, in care se dobandeste experienta profesionala. In ansamblu, aceste activitati urmaresc sa determine ca noul obiectiv de a asigura invatarea pe tot parcursul vietii, foarte apreciat in prezent de societatea noastra, sa devina un scop normal pentru arhitecti.

Organizatiile Membre CAE, care au adoptat Carta FPC in anul 2001 (a se vedea Anexa), s-au angajat sa promoveze, pentru membrii lor arhitecti, sisteme de programe de FPC la un inalt nivel si in mod egal in intreaga Europa, pornind de la exemplele existente. Aceste programe urmeaza sa se dezvolte, asa incat sa fie complet operationale pana in 2010.

Acest document propune cateva linii generale care vor fi folositoare tuturor Organizatiilor Membre CAE in actiunile lor de a aplica sisteme de FPC.

De ce sa se organizeze FPC pentru arhitectii din Europa?

1. Una din cele mai importante provocari in noul context european este ca societatea, consumatorii, clientii si politicienii sa fie asigurati ca, in intreaga Europa, arhitectii isi mentin si isi imbunatatesc competenta printr-un proces elevat si adecvat de FPC, pe tot timpul vietii lor profesionale.
2. Dezvoltarea durabila, inteleasa ca o preocupare pentru ceea ce va ramane generatiilor viitoare, presupune dezvoltarea unor noi abordari ale practicii arhitecturale, deoarece arhitectura contribuie substantial la organizarea spatiala si ambientala a societatii.

3. Tehnologiile, reglementarile legislative si materialele disponibile se schimba continuu. Prin urmare, este necesar ca arhitectii sa-si dezvolte constant cunostintele in aceste privinte, pentru a-si pastra abilitatile initiale.
4. Solicitarile venite din partea clientilor si a utilizatorilor evolueaza si ele constant si aceasta are repercusiuni importante atat asupra expunerilor, cat si asupra raspunsurilor arhitectilor la problemele care se pun. Nevoia de a garanta clientilor si utilizatorilor competenta profesiei ar trebui sa actioneze deci ca un factor motivant semnificativ pentru profesie.
5. Domeniile in care este nevoie de interventia arhitecturala sunt variate si numeroase. Arhitectii trebuie sa aiba ocazia sa-si dezvolte pregatirea de-a lungul vietii, pentru a-si mentine competenta si a dobandi noi abilitati in numeroase domenii diferite si specifice in care altfel ar putea sa nu aiba suficiente oportunitati sa fie implicati.

Cum se poate organiza FPC?

Aceste linii generale propun o abordare flexibila a FPC pentru arhitecti, care trebuie sa tina cont de diversitatea situatiilor europene si, pe de alta parte, sa scoata in evidenta scopurile care trebuie atinse si modul in care poate proceda fiecare Organizatie Membra.

1. Pregatirea, in fiecare tara, a unui inventar si a unei evaluari a tuturor surselor publice si private de FPC, relevante pentru arhitecti, este o conditie prealabila pentru orice actiune care se refera la FPC.
2. Aprobarea acestor programe de FPC ar trebui facuta numai dupa ce s-a verificat daca acestea intrunesc standardele de calitate (a se vedea mai jos) si daca raspund unei necesitati profesionale reale, print intermediul unui proces de evaluare adecvat.
3. Punerea la dispozitia arhitectilor a unei abordari voluntare a FPC, bazata pe trei principii:
 - a) Furnizarea, intr-o forma accesibila, a tuturor informatiilor privind programele de FPC, continutul, costurile si ajutorul financiar disponibil.
 - b) Propunerea, adresata tuturor arhitectilor, de a se implica intr-o abordare continua a FPC si oferirea posibilitatii de a-si defini si a-si indeplini propriul plan de FPC. Acest plan de FPC ar trebui sa fie echilibrat, in functie de diferite domenii relevante de expertiza, permitand in acelasi timp fiecarui arhitect sa-si defineasca propriul curs.
 - c) Propunerea ca arhitectii sa realizeze o evaluare individuala a propriului plan de FPC, pe care sa-l pastreze si sa-l inregistreze intr-o forma adecvata.
4. Organizarea unui sistem de recunoastere a programelor de FPC realizate de arhitecti, in scopul crearii unei etichete europene privind FPC. Aceasta eticheta ar furniza criteriile de recunoastere la nivel european, asa cum o fac procesele de asigurare a calitatii. Aceasta eticheta ar fi garantata de o procedura adecvata situatiei si realizata la nivel national sau european.
5. Incurajarea Organizatiilor Membre care o doresc sa transforme FPC intr-un criteriu obligatoriu pentru toti membrii sai. Apartenenta la o organizatie implica respect pentru un anumit cod de conduita si adoptarea unei abordari etice in care conformarea la o cerinta de FPC este normala.

Cum se finanteaza FPC?

Pentru a deveni efectiv, un program de FPC trebuie sa realizeze un echilibru intre oferta si cerere. Este necesar sa se foloseasca resursele financiare necesare pentru a permite ofertei sa se dezvolte si pentru a corespunde cererii. Exista multe surse, dar, adeseori, acestea nu sunt folosite in mod optim. Este important sa se asigure o alocare mai buna a resurselor, in scopul infiltrarii ideii de invatare permanenta in constiinta profesiei.

Pentru inceput, putem sa identificam cateva din potentialele surse de finantare disponibile. Acestea trebuie stranse la un loc, pentru a intelege cum se pot completa una pe cealalta:

- a) Participarea arhitectilor si a firmelor de arhitectura in sinele, in cadrul practicii lor profesionale.
- b) Fonduri provenind de la organizatii comune care strang bani in scopuri sociale, precum FPC.
- c) Resurse de la companiile private care furnizeaza materiale sau servicii pe piata constructiilor. Astfel de fonduri fac parte din activitatea lor de marketing.
- d) Identificate direct de la autoritatile publice implicate in fiecare tara in sprijinirea actiunilor FPC.
- e) Surse europene care sprijina activitatile de promovare si coordonare referitoare la FPC pentru arhitecti sau pentru programe specifice decurgand din obligatiile europene.

Care sunt criteriile care ar trebui sa stea la baza unui Sistem de FPC?

Organizatiile Membre care intentioneaza sa infiinteze un sistem de FPC pentru membrii lor arhitecti ar trebui sa se asigure ca:

- a) Arhitectii individuali care participa la sistemul de FPC urmeaza o abordare structurata si relevanta a FPC-ului lor care le permite sa fie la curent cu dezvoltarile relevante din domeniul arhitecturii si a disciplinelor inrudite, pe perioada specifica definita de conditiile relevante ale contractului.
- b) Exista un larg evantai de alegere a cursurilor organizate in cadrul sistemului de FPC, care le permite participantilor sa aiba posibilitatea de a acoperi intreaga gama de abilitati si aptitudini necesare unui arhitect.
- c) Sistemul este structurat si finantat in asa fel incat toti arhitectii, din toate mediile si imprejurarile, sa aiba acces la sistem si sa aiba ocazia sa participe la el.
- d) Existenta unei Etichete CAE trebuie mediatizata corespunzator de catre administratorii acelor sisteme in randul tuturor participantilor la sisteme nationale sau regionale inregistrate.
- e) Cursurile si materialele FPC sunt disponibile prin intermediul unor mecanisme de livrare diferite.
- f) Exista un echilibru adecvat, din punctul de vedere al conditiilor culturale si regionale, in cursurile oferite de sistemul FPC, intre aspectele culturale, de reglementare, tehnice, de dezvoltare durabila si de afacere implicate de practicarea arhitecturii.
- g) Exista un mediu adecvat constituit de administrare a programului etichetat.
- h) Exista o modalitate de evaluare a rigurozitatii cu care participantii respecta cerintele sistemului FPC.

Cum ar trebui folosite aceste linii generale?

CAE este convins ca activitatea de FPC este relevanta pe termen mediu si lung de practicare a arhitecturii. Fiecare Organizatie Membra si fiecare tara are propria istorie profesionala specifica. Exista o mare diversitate de initiative de FPC decurgand din diferitele situatii nationale. O abordare sistematica pornind de la criterii comune este asadar esentiala. Aceasta va inlesni crearea unei etichete europene care va atesta mentinerea unui inalt nivel al FPC, prin intermediul arhitectilor individuali.

Prin urmare, este nevoie de un angajament voluntar bazat pe o abordare morala si etica la nivel european. Mai mult decat sa puna la baza acestor sisteme o modalitate de penalizare – intotdeauna greu de aplicat – aceasta eticheta va pune profesia noastra intr-o pozitie buna in ceea ce priveste competenta si credibilitatea fata de societate.

Punerea in practica a acestor linii generale va necesita un angajament real si activ din partea tuturor Organizatiilor Membre CAE in abordarea si impartasirea experientelor acestora.

ANEXA

Carta CAE referitoare la FPC adoptata in noiembrie 2001

CARTA REFERITOARE LA FORMAREA PROFESIONALA CONTINUA

Pregatirea universitara, cercetarea in arhitectura, exersarea profesiei si FPC sunt elemente inseparabile care trebuie urmarite in scopul pregatirii de arhitecti de calibru inalt care creeaza, mentin si asigura durabilitatea mediului nostru ambiental. Pe scurt, acolo unde schimbarea este regula si asteptarile in privinta performantei de nivel inalt cresc, necesitatea FPC este clara. Fiecare profesie trebuie sa-si gaseasca propriile metode de a se asigura ca apartenenta la aceasta tine pasul cu evolutiile din domeniile de interes pentru acea profesie.

In pregatirea prezentei Carte, Organizatiile Membre ale CAE afirma ca FPC este o necesitate absoluta pentru a fi sigure ca profesia se achita de responsabilitatile pe care le are fata de clientii sai, fata de societate si posteritate. Obiectivul acestei Carte este sa stabileasca cinci principii importante in domeniul FPC care trebuie incorporate de fiecare semnatar in dezvoltarea programelor lor individuale pe aceasta tema:

1. In adoptarea unui program de FPC fiecare Organizatie Membra ar trebui sa se asigure ca participarea la un astfel de program este o obligatie morala continuta in Codul sau de Conduita pentru fiecare din membrii sai. In cazul anumitor natiuni va fi indicat sa se puna accentul pe obligatiile legislative care fac ca frecventarea unui program de FPC sa fie o necesitate legala pentru membri.
2. In cadrul armonizarii mai accentuate a exersarii profesiei in cadrul Organizatiilor Membre, fiecare Organizatie Membra CAE se angajeaza sa urmeze recomandarile referitoare la FPC publicate de CAE.
3. Practicarea arhitecturii este un scop cultural. Organizatiile Membre CAE se angajeaza sa asigure ca programele de FPC vor pune la dispozitie modalitati de imbunatatire a culturii arhitecturale, a expresiei artistice, a inovatiei tehnologice, a optimizarii exersarii profesiei si, mai ales, a mentinerii unui inalt nivel de competenta profesionala in practicarea arhitecturii.
4. CAE recomanda ca fiecare dintre semnatarele acestei Carte sa introduca cerinte minime obligatorii pentru dobandirea FPC pentru membrii sai. Obiectivul urmarit ar fi ca, printr-o cerinta de dobandire sporita de FPC in perioada de provizorat, pana in anul 2010 toti membrii arhitecti ai Organizatiilor Membre din toata Europa sa fie pusi la curent cu schimbarile tehnice si legislative care le influenteaza activitatea in fiecare an calendaristic.
5. Fiecare Organizatie Membra se angajeaza sa creeze structurile financiare si administrative menite sa asigure indeplinirea obiectivelor acestei Carte.